

Journal of Iranian Economic Issues, Institute for Humanities and Cultural Studies (IHCS)
Biannual Journal, Vol. 9, No. 2, Autumn and Winter 2022-2023, 103-129
Doi: 10.30465/ce.2023.38290.1709

Quality of Financial Information and Stock Mispricing in the TSE

Mohammad Hassan Zare*, **Habib Ansari Samani****

Maryam Aminian Dehkordi***

Abstract

The present study aims to investigate the impact of quality of financial information on stock mispricing. For this purpose, a Vector Auto Regression (VAR) model was used to calculate stock mispricing. Then, a panel data regression model was applied to test the relationship between financial information quality and stock mispricing. The statistical population of the research consists of all companies listed in Tehran Stock Exchange, among which 114 companies that were active during 2008-2019 were selected as sample. Based on the results, the quality of financial information has a significant negative effect on stock mispricing. In addition, the share of floating stocks and the ratio of book value to company market value have negative and significant effects on stock mispricing, while institutional ownership have a positive and significant effect on that. The results also indicate that the financial leverage, liquidity, price-to-earnings ratio and company size have no significant effect on stock mispricing. Thus, providing high quality information by companies can influence the decisions and behavior of investors in the market and reduce the possibility of mispricing. Furthermore, by reducing

* Assistant Professor in Economics, Department of Economics, Yazd University (Corresponding Author),
mhzarea@yazd.ac.ir

** Associate Professor in Economics, Department of Economics, Yazd University, h.samani@yazd.ac.ir

*** M.A. in Financial Management, m.aminian17@gmail.com

Date received: 30/09/2021, Date of acceptance: 26/03/2022

Copyright © 2010, IHCS (Institute for Humanities and Cultural Studies). This is an Open Access article. This work is licensed under the Creative Commons Attribution 4.0 International License. To view a copy of this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/> or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

management benefits and increasing information transparency, the possibility of occurring price bubble in stock market can be reduced.

Keywords: Stock Mispricing, Stock Pricing Bubble, Quality of Financial Information, Vector Auto Regression (VAR).

JEL Classification: G12, G14, G23.

تأثیر کیفیت اطلاعات مالی بر قیمت‌گذاری نادرست سهام در بورس اوراق بهادار تهران

محمدحسن زارع*

حبيب انصاری سامانی**، مریم امینیان دهکردی***

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی تأثیر کیفیت اطلاعات مالی بر قیمت‌گذاری نادرست سهام است. به این منظور، ابتدا از مدل خود رگرسیون برداری (VAR) برای محاسبه قیمت‌گذاری نادرست سهام استفاده شد. سپس، ارتباط بین کیفیت اطلاعات مالی و قیمت‌گذاری نادرست سهام در یک الگوی رگرسیونی پنل دیتا آزمون شد. جامعه آماری این پژوهش را کلیه شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تشکیل می‌دهند که از بین آن‌ها ۱۱۴ شرکت که طی سال‌های ۱۳۸۷ تا ۱۳۹۸ فعالیت داشتند بر اساس معیارهای مشخص، به عنوان نمونه انتخاب شدند. یافته‌های پژوهش نشان داد که افزایش کیفیت اطلاعات مالی بر قیمت‌گذاری نادرست سهام تأثیر منفی و معنی‌داری دارد. همچنین، شناوری سهام و نسبت ارزش دفتری به ارزش بازاری شرکت، دارای تأثیر منفی و معنی‌دار و مالکیت نهادی، دارای تأثیر مثبت و معنی‌دار بر قیمت‌گذاری نادرست سهام هستند. اهرم مالی، نقدشوندگی، نسبت قیمت به درآمد و اندازه شرکت نیز تأثیر معنی‌داری بر قیمت‌گذاری نادرست سهام ندارند. بنابراین، ارائه اطلاعات با کیفیت بالا توسط شرکت‌ها می‌تواند تصمیم‌گیری و رفتار سرمایه‌گذاران را در بازار

* استادیار دانشکده اقتصاد، مدیریت و حسابداری دانشگاه یزد (نویسنده مسئول)، mhzarea@yazd.ac.ir

** دانشیار دانشکده اقتصاد، مدیریت و حسابداری دانشگاه یزد، h.samani@yazd.ac.ir

*** کارشناس ارشد مدیریت مالی، دانشگاه یزد، m.aminian17@gmail.com

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۷/۰۸، تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۱/۰۶

تحت تأثیر قرار داده، قیمت‌گذاری نادرست سهام را کاهش دهد. همچنین، با کاهش منافع مدیریت و افزایش شفافیت اطلاعاتی می‌توان انحراف قیمتی سهام را کاهش داد.

کلیدواژه‌ها: قیمت‌گذاری نادرست سهام، جباب قیمتی سهام، کیفیت اطلاعات مالی، مدل خود رگرسیون برداری.

طبقه‌بندی JEL: C58, G14, G12

۱. مقدمه

وجود نظام مالی پیشرفته، مقدمه توسعه اقتصادی کشورهاست. بازارهای مالی مغز متفکر نظام اقتصادی و کانون اصلی تصمیم‌گیری هستند (آق ارکاکلی (Agharkakli)، ۱۳۹۵: ۳۸). نتایج پژوهش‌های اخیر در زمینه بازارهای مالی، تردیدها را درباره ناکارآمدی اطلاعات بازارهای سهام افزایش داده است (هیوین و همکاران (Huynh et al.)، ۲۰۲۰: ۲) (سانگ و همکاران (Song et al.)، ۲۰۲۱: ۳). از جمله می‌توان به محاسبه بازدههای اضافی که از طریق مدل‌های قیمت‌گذاری دارایی‌ها (Asset pricing model) قابل توجیه نیستند، اشاره نمود. چنین نتایجی در ادبیات معاصر، تحت عنوان نابهنجاری‌های بازار شناخته و معرفی می‌شوند (پادجوشی و ناندی (Patjush & Nandini)، ۲۰۲۰: ۱) نابهنجاری‌های بازار بیانگر نارسایی مدل‌های قیمت‌گذاری و یا ناکارآمدی بازار هستند. از سال ۱۹۶۵ در حوزه امور مالی فرضیه‌ای در مورد کارا بودن بازار توسط فاما (Fama) (۱۹۷۶) مطرح شد که یکی از ارکان اصلی آن نظریه انتظارات عقلایی (expectation theory Rational) بود. بر اساس این نظریه، انتظارات سرمایه‌گذاران از آینده، نقش اساسی را در شکل‌دهی قیمت فعلی اوراق بهادار ایفا خواهد نمود و مبنای شکل‌گیری این انتظارات پیش‌بینی‌های بهینه از آینده است که با استفاده از همه اطلاعات در دسترس انجام می‌شود. بنابراین، قیمت اوراق بهادار در بازارهای مالی، پیش‌بینی ارزش واقعی آن خواهد بود و در هر زمان همه اطلاعات در دسترس را به‌طور کامل منعکس خواهد کرد. اطلاعات مالی در مورد هر شرکت در هنگام برآورد ارزش قیمت سهام بسیار مهم است. سرمایه‌گذاران این اطلاعات مالی عمومی را برای ارزیابی چشم‌انداز پتانسیل آینده هر شرکت در نظر می‌گیرند (سید و باجوا (Syed & Bajwa)، ۲۰۱۸: ۱). هرچند طبق فرضیه بازار کارا جدید واکنش نشان می‌دهند و در قیمت‌گذاری اوراق بهادار به‌طور کامل از همه اطلاعات

در دسترس استفاده می‌کنند، اما یافته‌های تجربی نشان می‌دهد که نوع واکنش افراد به اطلاعات منتشره متفاوت بوده و در برخی موارد واکنش آن‌ها به اطلاعات جدید کاملاً عقلایی نیست.

به نظر الزهرانی و رائو (Alzahrani & Rao, ۲۰۱۴) قیمت‌گذاری نادرست سهام (Stock mispricing) زمانی رخ می‌دهد که قیمت سهام از ارزش ذاتی (Intrinsic value) آن متفاوت باشد. به عبارت دیگر، قیمت سهام از ارزش ذاتی آن انحراف داشته، بازار برای آن سهام از کارایی کافی برخوردار نیست. ایجاد انحراف، زمانی رخ می‌دهد که سرمایه‌گذاران ناگاه بوده و یا غیرمنطقی عمل می‌نمایند. ارائه اطلاعات درست و باکیفیت به تحلیل‌گران و سرمایه‌گذاران آگاهی می‌بخشد و دقت پیش‌بینی آن‌ها را افزایش می‌دهد. بنابراین، انتشار اطلاعات باکیفیت بالاتر به پیش‌بینی بازده‌های احتمالی کمک می‌کند و انتظار می‌رود بر قیمت‌گذاری نادرست سهام تأثیرگذار باشد. در حقیقت، مهم‌ترین عامل ارزش‌گذاری نادرست قیمت، عدم کارایی اطلاعاتی است که با رفع آن، حباب قیمتی (Price bubbles) می‌ترکد و باعث کاهش شدید قیمت دارایی‌ها می‌گردد (انصاری سامانی و همکاران، ۱۳۹۵: ۷۶). با کاهش قیمت سهام که برخلاف پیش‌بینی سرمایه‌گذاران در هنگام خرید سهام است به تدریج اعتماد آنها به بازار سرمایه مخدوش می‌شود و سرمایه‌گذاری در این بازار که یک روش مهم تأمین مالی شرکت‌هاست کاهش می‌یابد. این موضوع مخصوصاً برای اقتصاد ایران که تأمین مالی بنگاهها از طریق بازار پولی تبعات تورمی زیادی را در سال‌های گذشته به همراه داشته است، بسیار حائز اهمیت است. با وجود اینکه پژوهش‌های متعددی در حوزه کیفیت اطلاعات مالی (Financial information quality) و نیز قیمت‌گذاری نادرست سهام انجام شده تاکنون هیچ پژوهشی در داخل کشور به بررسی تأثیر کیفیت اطلاعات مالی بر قیمت‌گذاری نادرست سهام نپرداخته است. هدف پژوهش حاضر بررسی این موضوع است.

مقاله حاضر در شش بخش تنظیم شده است. در بخش بعد، مبانی نظری پژوهش تبیین می‌شود. در بخش سوم، پیشینه پژوهش مورد بررسی قرار می‌گیرد. بخش چهارم مقاله به روش‌شناسی پژوهش (شامل نحوه انتخاب شرکت‌ها و نیز متغیرها و الگوی پژوهش) اختصاص داده می‌شود. یافته‌ها و نتایج تجربی پژوهش در بخش پنجم مقاله خواهد آمد. نهایتاً در بخش ششم، نتیجه‌گیری و جمع‌بندی ارائه خواهد شد.

۲. مبانی نظری

دنیای امروز دنیای اطلاعات است و کسی برنده است که در حوزه مرتبط با موضوع اطلاعات بیشتری در اختیار داشته باشد. بی توجهی به این مهم می تواند منشأ مخاطراتی عمده در تصمیم گیری ها باشد زیرا عنصر کلیدی در تصمیم گیری، استفاده از اطلاعات است. وجود اطلاعات کافی در بازار و انکاس به موقع و سریع اطلاعات در قیمت اوراق بهادر با کارایی بازار ارتباط تنگاتنگی دارد. افشاری اطلاعات موجب بهبود سازوکار کشف قیمت ها و در نتیجه قیمت گذاری بهینه و افزایش امکان پیش بینی منطقی روند قیمت ها می شود (ابزری و درخشیده، ۱۳۹۲: ۶۰). بهره گیری از اطلاعات افشا شده و تصمیم گیری صحیح در بازار اوراق بهادر زمانی امکان پذیر است که این اطلاعات، به موقع، مرتبط، بالهمیت و نیز قابل فهم باشد. چنان چه اطلاعات فاش شده، این ویژگی ها یا بعضی از آن ها را نداشته باشد، بدون تردید سازوکار کشف قیمت در بازار به درستی عمل نخواهد کرد و قیمت گذاری اوراق به شیوه ای مطلوب انجام نخواهد شد (بروبرگ و همکاران (Broberg et al.)، ۲۰۱۰: ۳۵۳). معمولاً قیمت گذاری نادرست در دارایی، منجر به کاهش یکباره قیمت ها و در نهایت سقوط بازار سهام می شود. اگر افزایش قیمت دارایی ها متناسب با ارزش ذاتی آن ها نباشد می تواند آثار زیانباری برای کل اقتصاد رقم بزند. سقوط بازار اوراق بهادر بر سایر بازارهای مالی و دارایی ها تأثیر می گذارد. این نوسان ها عموماً فضای نامطلوبی در بازار ایجاد می کنند و جامعه و سهامداران را نسبت به بازار سهام بدین نموده، جریان سرمایه را از فضای تولیدی خارج می نماید و می تواند بحران را از بخش مالی به بخش واقعی اقتصاد انتقال دهد (لیو و همکاران (Liu et al.)، ۲۰۱۶: ۲۱۳). از این رو، شناسایی عوامل مؤثر بر قیمت گذاری نادرست سهام می تواند به عاملان بازار کمک کند تا با پیش بینی صحیح تر بازده آتی سهام و تشخیص به موقع تشکیل حباب قیمتی، در ترکیب پرفتوی خود سهام کم ریسک تری نگه داری کنند و از این طریق ریسک سقوط قیمت را کاهش دهند (بائو و همکاران (Bao et al.)، ۲۰۱۹: ۱۱۷).

فقدان شفافیت در سطح شرکت، منشأ بخش قابل توجهی از قیمت گذاری نادرست سهام است. رتبه بالاتر یک شرکت در شفافیت نشانده نده آن است که بنگاه اطلاعات دقیق تر، جدیدتر و کامل تری را در اختیار عموم قرار می دهد. شرکت هایی که درجه بالاتری در افشاری اطلاعات کسب می کنند به دلیل با احتمال کمتری توسط سرمایه گذاران مشمول قیمت گذاری نادرست سهام می شوند. اولین دلیل واضح و صریح است. با افشاری بهتر اطلاعات، سرمایه گذاران می توانند عائدی آتی شرکت ها را بهتر پیش بینی کنند و

تأثیر کیفیت اطلاعات مالی بر قیمت‌گذاری ... (محمد حسن زارع و دیگران) ۱۰۹

سرمایه‌گذاری حساب شده‌تری را انجام دهند (دریک و همکاران (Drake et al., ۲۰۰۹: ۳۵۹) در نبود چنین شرایطی، قیمت بازار به احتمال زیاد گمراحت‌گشته است به این معنا که ارزش ذاتی واقعی شرکت را منعکس نخواهد کرد. اگر در گزارش‌های مالی شرکت، شفافیت کامل وجود نداشته باشد برای مدیران این فرصت پیش می‌آید که برای حفظ شغل و اعتبار حرفه‌ای خود، اطلاعات منفی را در داخل شرکت مخفی کنند. از این‌رو، اطلاعات منفی در داخل شرکت انباسته می‌شود و در بازار سهام، قیمت‌ها تحت تأثیر این اطلاعات نادرست، از روند تغییرات وضعیت بنیادی شرکت جدا شده و در نهایت توده اطلاعات منفی یک‌باره وارد بازار شده و باعث افت شدید قیمت سهام می‌گردد (هوتن و همکاران (Hutton et al., ۲۰۰۹: ۶۷). همچنین ابهام سرمایه‌گذاران خارجی درباره جریان‌های نقدي آتی زمانی افزایش می‌یابد که آن‌ها دسترسی محدودی به اطلاعات داشته باشند؛ بنابراین هر چه اطلاعات سرمایه‌گذاران موجود درباره توزیع واقعی اما غیرقابل مشاهده جریان‌های آتی مبهم‌تر باشد، درجه انحراف ارزش بازار از ارزش ذاتی بیشتر خواهد بود. اگر اطلاعات به طور کامل بیانگر آنچه واقعاً در واحد گزارشگری رخ داده است نباشد و کیفیت پایینی داشته باشد میزان ابهام افزایش خواهد یافت. ابهام، موحد ریسک خواهد بود و ریسک باعث می‌شود سرمایه‌گذاران نرخ بازده بیشتری مطالبه کنند. در نهایت، افزایش موقع سرمایه‌گذاران باعث بالا رفتن هزینه سرمایه (Cost of capital) و کاهش قیمت اوراق بهادار می‌شود (Miller, ۱۹۷۷: ۱۱۵۵) با این‌همه، اگرچه افشار اطلاعات ضروری است، اما لزوماً منجر به قیمت گذاری کارآمدتر نمی‌شود. تنها زمانی سرمایه‌گذاران پردازش شود چراکه این نظرات سرمایه‌گذاران یا تمایل به پرداخت آنهاست که در نهایت قیمت بازار سهام را تعیین می‌کند. اگر سرمایه‌گذاران توجه‌ای به اطلاعات افشا شده نکنند یا به دقت آنها را تحلیل نکنند با وجود آنکه گزارش‌ها و اطلاعیه‌های مالی شرکت‌ها کامل و واقعی باشد، قیمت سهام به سختی می‌تواند قابل اطمینان باشد (Huberman and Regev, ۲۰۰۱: ۳۹۵). به هر حال نمی‌توان انتظار داشت که هر اطلاعات افشا شده توسط مربوط به محدودیت‌های توجه به اطلاعات افشا شده و تحلیل آنها مطرح می‌شود. به طور قطع این محدودیت‌ها یک دلیل ارزش‌گذاری نادرست سهام است (Hirshleifer و همکاران (Hirshleifer et al., ۲۰۱۱: ۳۶). بنابراین، کanal دوم اثر گذاری افشار اطلاعات بر ارزش‌گذاری درست سهام آن است که افشاری بالاتر اطلاعات به عنوان یک سیگنال خوب برای شرکت‌ها

عمل می‌کند تا برای جلب توجه سرمایه‌گذاران به این اطلاعات افشا شده رقابت کنند. رقابتی که مانع از ارزش‌گذاری نادرست سهام خواهد شد. درواقع، انتظار می‌رود با جلب توجه بیشتر سرمایه‌گذاران به اطلاعات افشا شده، این اطلاعات به طور مؤثرتری در قیمت وارد شود.

طبق نظریه بازار کارا و مدل قیمت‌گذاری دارایی‌های سرمایه‌ای، قیمت‌گذاری نادرست سهام یک پدیده موقت است و با یک آریتراژ (Arbitrage) ساده یا یک پاداش منطقی برای ریسک‌هایی که در مدل‌های قیمت‌گذاری لحاظ نشده‌اند، قابل توضیح است. اما طرفداران نظریه مالی رفتاری معتقدند به علت وجود جزء نامنطقی (رفتاری) قیمت سهام، یا عدم تقارن اطلاعاتی (Information Asymmetry) بین مشارکت‌کنندگان، قیمت‌گذاری نادرست پدیده‌ای پایدار است (نوروزی و خدادادی، ۱۳۹۵: ۸۷).

۳. پیشینهٔ پژوهش

گفن و همکاران (Gefen et al.) (۲۰۲۱) در طی تحقیقاتی به بررسی اثر شفافیت دقیق اطلاعات در حوزه تبلیغات شرکت بر قیمت‌گذاری نادرست سهام پرداختند. آن‌ها داده‌های بیش از ۸۲هزار مشاهده (سال‌شرکت) را که در مرکز اطلاع رسانی گروه کانتار (Kantar Group) ارائه شده تحلیل کردند. جهان آنها هزینه‌های پنهان و آشکار تبلیغات را مانند سرمایه‌گذاری در دارایی‌های نامشهود در نظر می‌گیرند. از نظر آنها این نوع از افشای اطلاعات می‌تواند ریسک قیمت‌گذاری نادرست را کاهش دهد و از این طریق بر جذب سرمایه‌های خارجی تأثیر مثبت گذارد.

یانگ و همکاران (Yang et al.) (۲۰۲۰) با استفاده از داده‌های رتبه‌بندی افشاری بورس شنزن (SZSE (Shenzhen Stock Exchange)، رابطه بین کیفیت افشاری اطلاعات و قیمت‌گذاری نادرست سهام در بازارهای نوظهور را مورد بررسی قرار دادند. نتایج نشان داد که نمرات رتبه‌بندی افشاری بالاتر، باعث افت کمتر در قیمت ارزش سهام می‌شود. به عبارت دیگر در چنین سهم‌هایی قیمت بازار کمتر از ارزش بنیادی‌اش انحراف می‌یابد. نتایج نشان می‌دهد که ارتباط بین نمرات رتبه‌بندی افشارگری و ارزیابی نادرست سهام برای شرکت‌ها در صنایع با رقابت بالا قوی‌تر است. این یافته نشان می‌دهد که رتبه‌بندی افشارگری بیشتر به جلب توجه سرمایه‌گذاران کمک می‌کند، که نقش افشاری شرکتی را در کاهش ارزش‌گذاری سهام تقویت می‌کند.

تأثیر کیفیت اطلاعات مالی بر قیمت‌گذاری ... (محمد حسن زارع و دیگران) ۱۱۱

زینگ و یان (Xing & Yan ۲۰۱۹)، در پژوهشی به بررسی کیفیت اطلاعات حسابداری و ریسک سیستماتیک (systematic risk) با استفاده از مجموعه شرکت‌های موجود در پایگاه‌های داده مرکز تحقیق قیمتهای سهام (CRSP) و Center for Research in Security Prices (CRSP) و کامپوستات (Compustat) از ۱۹۶۲ تا ۲۰۱۲ پرداختند. آن‌ها دریافتند که کیفیت اطلاعات حسابداری به طور معنادار و منفی با ریسک سیستماتیک مرتبط است. تجزیه و تحلیل‌های بیشتر نشان می‌دهد که بهبود کیفیت اطلاعات حسابداری موجب کاهش ریسک سیستماتیک می‌شود. این یافته‌ها مفاهیم مهمی برای تصمیم‌گیری‌های مربوط به افشاء اطلاعات، مدیریت سبد سهام و قیمت‌گذاری سهام دارد.

بانو و همکاران (۲۰۱۹)، در پژوهشی با عنوان هماهنگی بر روی حباب‌ها در قیمت‌گذاری دارایی‌ها: یک آزمایش گروه بزرگ، نشان دادند که حباب چند قیمت بزرگ در شش از هفت بازار رخ می‌دهد. همچنین حباب‌ها حتی سریع‌تر از بازارهای کوچک‌تر ظاهر می‌شوند. اشتباہات پیش‌بینی فردی در سطح کلان لغو نمی‌شود، اما شرکت‌کنندگان در یک استراتژی پیش‌بینی پس از روند که باعث ایجاد حباب‌های بزرگ می‌شود، هماهنگ می‌شوند.

خان‌آقا و پرواره (Khanagha & Parvare ۲۰۱۷) در مطالعه‌ای "اثر کیفیت افشا و محافظه‌کاری بر مربوط بودن اطلاعات حسابداری شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادر تهران" را طی دوره زمانی ۱۳۹۳ تا ۱۳۸۳ مورد بررسی قرار دادند. نتایج نشان داد که میان سطوح کیفیت افشا اطلاعات مالی بر مربوط بودن اطلاعات حسابداری رابطه مثبت و معنی‌داری و میان محافظه‌کاری مدیریت شرکت و مربوط بودن اطلاعات حسابداری رابطه منفی و معنی‌داری وجود دارد.

لئو و همکاران (۲۰۱۶)، در مطالعه‌ای «اشتباه در قیمت‌گذاری حقوق صاحبان سهام» را بررسی کردند. آن‌ها قیمت‌گذاری نادرست سهام چین را بر اساس نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری و از طریق مدل گارچ-ام مورد ارزیابی قرار دادند و نشان دادند که حباب سهام چین با قیمت‌گذاری نادرست بازده مورد نیاز سهامداران و ترجیحات ریسک در زمان‌های مختلف مطابقت دارد.

وو و وانگ (Wu & Wang ۲۰۱۶)، در مطالعه‌ای «تأثیر مالکیت نهادی بر ارتباط قیمت‌گذاری نادرست سهام و سرمایه‌گذاری شرکت‌ها» را مورد بررسی قرار دادند. نتایج نشان داد احساسات سهامداران (نهادی) مستقیماً بر رفتار سرمایه‌گذاری شرکت‌ها تأثیرگذار است. همچنین ارتباط بین قیمت‌گذاری نادرست سهام و سرمایه‌گذاری در

شرکت‌هایی که در صد مالکیت نهادی (مانند نهادهای مالی و سرمایه‌گذاری) بالاتر است، قوی‌تر است.

صدیقی (۱۳۹۷)، در پژوهشی به بررسی تأثیر نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری سهام بر رابطه قیمت‌گذاری نادرست سهام و سرمایه‌گذاری‌های شرکت پرداخت. جامعه آماری این پژوهش شامل ۲۲۸ شرکت و دوره مطالعه، سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۴ بود. در فرضیه اول به بررسی این موضوع پرداخته شد که آیا قیمت‌گذاری نادرست سهام بر معاملات سهام ناشی از استراتژی‌های زمان‌بندی بازار، تأثیرگذار است یا خیر؟ با توجه به مقدار احتمال متغیر قیمت‌گذاری اشتباه می‌توان این گونه استنتاج نمود که رابطه معناداری بین قیمت‌گذاری نادرست و میزان سرمایه‌گذاری وجود ندارد. همین نتایج در خصوص فرضیه دوم با عنوان قیمت‌گذاری اشتباه و حساسیت سرمایه‌گذاری نیز صادق بود.

رستم نیا (۱۳۹۶)، در مطالعه‌ای «اثرات ارزش‌گذاری نادرست سهام مبتنی بر کارایی بازار بر بازده سهام» را در بازه زمانی ۱۳۸۸ تا ۱۳۹۴ مورد بررسی قرار داد. رگرسیون یک بار برای مجموع سال‌های ۱۳۸۸ تا ۱۳۹۴ و سپس به صورت مقطعی برای هر سال جداگانه برآورد شد. نتایج نشان داد ضریب ارزش‌گذاری نادرست سهام در کلیه سال‌ها مثبت است و ارزش‌گذاری نادرست سهام به طور قطعی بر بازده آتی سهام مؤثر است. این امر بیانگر ناکارایی بازار بورس اوراق بهادار تهران است.

افلاطونی (۱۳۹۵)، در مطالعه‌ای «توان پایین سهامداران در پردازش اطلاعات و نقش آن در قیمت‌گذاری نادرست سهام شرکت‌ها» را مورد بررسی قرار داد. در این پژوهش که روی نمونه‌ای متشکل از ۱۹۳ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار در بازه زمانی ۱۳۸۱ تا ۱۳۹۲ انجام شد، با استفاده از رویکرد قیمت‌گذاری عقلایی، تأثیر توان پایین سهامداران در پردازش اطلاعات مربوط به اقلام تعهدی و خالص دارایی‌های عملیاتی، بر روی برآورد آنان از میزان پایداری سودهای آتی شرکت‌ها بررسی شد. نتایج حاصله نشان داد، اقلام تعهدی و خالص دارایی‌های عملیاتی با بازده آتی سهام رابطه منفی و معنی‌داری دارند.

با وجود اینکه پژوهش‌های متعددی در حوزه کیفیت اطلاعات مالی و نیز قیمت‌گذاری نادرست سهام انجام شده اما تاکنون هیچ پژوهشی در داخل کشور به بررسی تأثیر کیفیت اطلاعات مالی بر قیمت‌گذاری نادرست سهام نپرداخته است.

در ادامه به روش‌شناسی پژوهش می‌پردازیم.

۴. روش‌شناسی پژوهش

۱.۴ جامعه و نمونه آماری پژوهش

جامعه آماری پژوهش را شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تشکیل می‌دهند. برای نمونه‌گیری از روش حذف سیستماتیک بر اساس شرایط ذیل استفاده شده است:

۱. قبل از سال مالی ۱۳۸۷ در بورس پذیرفته شده باشند و تا پایان سال ۱۳۹۸ از تابلوی بورس خارج نشده باشند. ۲. سال مالی آن‌ها متنه به پایان اسفندماه باشد و شرکت‌ها نبایستی سال مالی خود را طی دوره تعییر داده باشند. ۳. شرکت‌های موردنظر طی دوره پژوهش فعالیت مستمر داشته و سهام آن‌ها مورد مطالعه قرار گرفته باشد. ۴. اطلاعات مالی شرکت‌ها برای انجام پژوهش در دوره زمانی موردنظر در دسترس باشد.

پس از اعمال این محدودیت‌ها، ۱۱۴ شرکت که همه شرایط حضور در جامعه آماری را داشتند برای آزمون فرضیه پژوهش انتخاب شدند.

۲.۴ آماره‌های توصیفی

خلاصه ویژگی‌های آمار توصیفی مربوط به متغیرهای مورد استفاده در این تحقیق در جدول ۱ نشان داده شده است. محاسبه ارزش نادرست درآمدها و ارزش نادرست بازده با استفاده از مدل VAR (رابطه رگرسیونی شماره ۶) انجام شده است.

اصلی‌ترین شاخص مرکزی، میانگین است که نشان‌دهنده نقطه تعادل و مرکز ثقل توزیع است و شاخص خوبی برای نشان دادن مرکزیت داده‌هاست. با توجه به نتایج جدول ۵ شناوری سهام با مقدار ۰/۱۴ دارای بیشترین میانگین و متغیر کیفیت اطلاعات با مقدار ۰/۴۲ دارای کمترین میانگین است. پارامترهای پراکندگی، معیاری برای تعیین میزان پراکندگی داده‌ها از یکدیگر یا میزان پراکندگی آن‌ها نسبت به میانگین است. از جمله مهم‌ترین پارامترهای پراکندگی، انحراف معیار است که در میان متغیرهای پژوهش متغیر مستقل کیفیت اطلاعات با مقدار ۰/۱۷ دارای کمترین انحراف معیار و متغیر اهرم مالی با مقدار ۰/۶۴ دارای بیشترین انحراف معیار است. بیشترین چولگی با مقدار ۰/۴۵ مربوط به متغیر کیفیت اطلاعات است و بیشترین کشیدگی با چولگی با مقدار ۰/۴۰ مربوط به متغیر کیفیت اطلاعات است و بیشترین کشیدگی با مقدار ۰/۲۸ مربوط به متغیر مالکیت نهادی و کمترین کشیدگی با مقدار ۰/۱۳ مربوط به متغیر مالکیت نهادی و کمترین کشیدگی با مقدار ۰/۲۸ مربوط به متغیر نسبت قیمت به درآمد است. در نتیجه تمام متغیرها در محدوده نرمال قرار گرفته‌اند.

جدول ۱. آمارهای توصیفی مورد استفاده در این پژوهه
منبع: یافته‌های پژوهش

متغیر	قیمت‌گذاری نادرست	کیفیت اطلاعات	شاوری سهم	مالکیت نهادی	اهرم مالی	نقدشوندگی	نسبت قیمت به درآمد
میانگین	۱۳/۳۷	۰/۱۴	۱۶/۴۲	۰/۵۳	۱۲/۵۹	۱۲/۹۹	۱۳/۳۷
میانه	۱۳/۴۲	۰/۰۷	۱۵/۹۵	۰/۰۸	۱۲/۵۲	۱۳/۰۲	۱۳/۴۲
واریانس	۹/۳۴	۰/۰۳	۲/۱۹	۳/۹۶	۲/۶۸	۱/۸۷	۴/۳۴
انحراف معیار	۳/۰۶	۰/۱۷	۱/۴۳	۱/۹۹	۱۰/۶۴	۱/۳۷	۳/۰۹
چوکی	۱/۳۵	۰/۴۵	۱/۳۳	۲/۷۴	۱/۶۰	۱/۲۶	۱/۱۲
کشیدگی	۶/۱۵	۱۰/۲۶	۶/۵۱	۱۳/۸۰	۸/۰۰۱	۴/۶۸	۲/۲۸

۳.۴ متغیرهای پژوهش و نحوه اندازه‌گیری آن‌ها

۱.۳.۴ متغیر وابسته

قیمت‌گذاری نادرست سهام: برای تخمین قیمت‌گذاری نادرست سهام از چارچوب قیمت‌گذاری پویای وولتیناهو (Vuolteenaho) (۲۰۰۲) و لیو و همکاران (۲۰۱۶) استفاده شد. بر این اساس، نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری به صورت زیر مشخص می‌شود:

$$m_{i,t} - b_{i,t} = c + \sum_{T=1}^{\infty} \rho^{T-1} E_t (ROE_{i,t+T}) - \sum_{T=1}^{\infty} \rho^{T-1} E_{i,t} (r_{t+T}) \quad (1)$$

میانگین لگاریتم ارزش بازاری سهام i در دوره t و $b_{i,t}$ لگاریتم ارزش دفتری سهام هستند. ارزش دفتری به صورت مجموع سرمایه مشترک، مالیات عموق و مالیات قابل پرداخت محاسبه می‌شود. c یک مقدار ثابت است و به صورت $c = k / (1 - \rho)$ برآورد می‌شود. $\rho = 1 / e^{\bar{d} - \bar{r}}$ میانگین لگاریتم نسبت سود تقسیم شده به قیمت هر سهم در طول دوره است و $r_t = -\log(\rho) - (1 - \rho) \cdot \log(1 / (1 - \rho))$ بازده مازاد سهام است که به صورت لگاریتم بازده سهام منهای میزان بازدهی بدون ریسک تعریف می‌شود؛ Et عامل انتظارات مشروطی است که با استفاده از مدل خودرگرسیون برداری (VAR) به دست می‌آید.

$$ROE_{i,t} = \log(1 + \frac{NetIncome_{i,t}}{BookValue_{i,t}}) - f_{i,t} \quad (2)$$

$f_{i,t}$ میزان بازدهی بدون ریسک است. معادله (۲) نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری را نشان می‌دهد. این ارزش حقیقی، $(m_{i,t} - b_{i,t})$ ، به صورت خودکار برابر با نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری مشاهده شده، $(\hat{m}_{i,t} - \hat{b}_{i,t})$ ، نیست. مقادیر مشاهده شده به انتظارات سرمایه‌گذاران هنگامی که سهام را ارزش‌گذاری می‌کنند، بستگی دارد. همچنان، در معادله (۱) بازده مازاد سهام، $\sum_{T=1}^{\infty} \rho^{T-1} E_t(r_{t+T})$ ، درواقع فاکتور تنزیل در مدل‌های ارزش‌گذاری اوراق بهادار (Security valuation models) است. این عبارت کاملاً مرتبط با ترجیحات ریسک سرمایه‌گذاران و پاداش ریسک سرمایه است. فرض انتظارات برونو گرایانه را کنار گذاشته، این احتمال را در در نظر می‌گیریم که بعضی از سرمایه‌گذاران، انتظارات درون گرایانه را مورداستفاده قرار می‌دهند. بنابراین، نسبت مشاهده شده لگاریتم ارزش بازاری به ارزش دفتری به دو مؤلفه ارزش اصلی و ارزش‌گذاری نادرست تقسیم می‌گردد:

$$\hat{m} - \hat{b} = m_{i,t} - b_{i,t} + \hat{\varepsilon}_{i,t} = c + \sum_{T=1}^{\infty} \rho^{T-1} E_t(ROE_{i,t+T}) - \sum_{T=1}^{\infty} \rho^{T-1} E_t(r_{i,t+T}) + \hat{\varepsilon}_{i,t} \quad (3)$$

عبارت ارزش‌گذاری نادرست $\hat{\varepsilon}_{i,t}$ تفاوت بین نسبت‌های مشاهده شده و اصلی مقدار لگاریتم ارزش بازاری به ارزش دفتری است. عبارت ارزش‌گذاری نادرست بر اساس روابط زیر به دو نوع اصلی خطاها ارزش‌گذاری نادرست یعنی ارزش‌گذاری نادرست درآمدها و ارزش‌گذاری نادرست بازده مورد نیاز تقسیم می‌شود:

$$\begin{aligned} \hat{\varepsilon}_{i,t} &= [\sum_{T=1}^{\infty} \rho^{T-1} E_t(R\hat{O}E_{i,t+T}) - \sum_{T=1}^{\infty} \rho^{T-1} E_t(\hat{r}_{i,t+T})] - [\sum_{T=1}^{\infty} \rho^{T-1} E_t(ROE_{i,t+T}) - \\ &\quad \sum_{T=1}^{\infty} \rho^{T-1} E_t(r_{i,t+T})] \\ &= [\sum_{T=1}^{\infty} \rho^{T-1} E_t(R\hat{O}E_{i,t+T}) - \sum_{T=1}^{\infty} \rho^{T-1} E_t(ROE_{i,t+T})] + [\sum_{T=1}^{\infty} \rho^{T-1} E_t(r_{i,t+T}) - \\ &\quad \sum_{T=1}^{\infty} \rho^{T-1} E_t(\hat{r}_{i,t+T})] \\ &= ROE_{-\hat{\varepsilon}_{i,t}} + r - \hat{\varepsilon}_{i,t}. \end{aligned} \quad (4)$$

در معادله (۳) مقدار ROE معادل با رابطه زیر خواهد بود.

$$ROE_{-\hat{\varepsilon}_{i,t}} = \sum_{T=1}^n \rho^{T-1} E_t(R\hat{O}E_{i,t+T}) - \sum_{T=1}^n \rho^{T-1} E_t(ROE_{i,t+T}) \quad (5)$$

است که تفاوت بین ROE مشاهده شده (Observed ROE) و ROE اصلی (Fundamental ROE) است. در پژوهش این عبارت تحت عنوان ارزش‌گذاری نادرست درآمدها تعریف می‌شود. در معادله (۴) عبارت دوم $[\sum_{T=1}^n \rho^{T-1} E_t(r_{i,t+T}) - \sum_{T=1}^n \rho^{T-1} E_t(\hat{r}_{i,t+T})]$ تفاوت بین فاکتور تنزیل اصلی و فاکتور تنزیل مشاهده شده است. این عبارت تحت عنوان ارزش‌گذاری نادرست بازده موردنیاز تعریف می‌شود. با استفاده از میزان برآورد شده بازده

موردنیاز $(r_{i,t+T})$ $\sum_{T=1}^n \rho^{T-1} E_t$ منهای میزان مشاهده شده بازده موردنیاز در دوره موردنظر خطای ارزش‌گذاری از فاکتور تنزیل برآورد می‌شود. $\hat{\epsilon}_{i,t} - r$ مثبت نشان دهنده ارزش‌گذاری زیاد است و منفی، ارزش‌گذاری کم. برای محاسبه ارزش‌گذاری نادرست در معادله (۳) بایستی مدل VAR مورد ارزیابی قرار گیرد. بنابراین x_t تحت عنوان یک بردار 3×1 برای سه متغیر در زمان t تعریف می‌شود به‌طوری که $X_{i,t} = (MB_{i,t}, ROE_{i,t}, r_{i,t})'$ که $MB_{i,t}$ لگاریتم ارزش بازار به ارزش دفتری سهام شرکت است. سیستم VAR با یک وقفه زمانی به صورت زیر مشخص می‌شود:

$$X_{i,t} = BX_{i,t-1} + \epsilon_{i,t} \quad (6)$$

که B ماتریس 3×3 ضرایب VAR و $\epsilon_{i,t}$ بردار 1×3 سیستم VAR است. با ارائه معادله (۴)، پیش‌بینی چند دوره‌ای به‌وسیله $E_t(x_{i,t+T}) = B^T X_{i,t} = \sum_{T=1}^n \rho^{T-1} [E_t(r_{i,t+T})]$ تعیین می‌شود. همچنین دو بردار دیگر را تحت عنوان $e_1' = (0,0,1)$ و $e_2' = (0,1,0)$ تعریف و سپس مقدار تنزل یافته بازده مازاد موردناظار آینده در زمینه دارایی و سرمایه $\sum_{T=1}^n \rho^{T-1} [E_t(ROE_{i,t+T})]$ از طریق $\sum_{T=1}^n \rho^{T-1} [e_2' B_x X_{i,t}] = e_2' B (1 - \rho B)^{-1} X_{i,t}$ محاسبه می‌شود. به همین صورت مقدار تنزل یافته بازده مازاد مورد انتظار $\sum_{T=1}^n \rho^{T-1} [E_t(r_{i,t+T})]$ به‌وسیله $\sum_{T=1}^n \rho^{T-1} [e_3' B_x X_{i,t}] = e_3' B (1 - \rho B)^{-1} X_{i,t}$ محاسبه می‌شود. لازم است ابتدا مانایی MB و r آزمون شود. سپس مدل VAR برآورد گردد. پس از اینکه پارامترهای VAR برآورد شدند، مقیاس ارزش‌گذاری نادرست به شکل تفاوت بین MB تعیین شده و مورد انتظار محاسبه می‌شود. در واقع هدف این است که عبارت ارزش‌گذاری نادرست در بازار سهام ایران مورد تجزیه و تحلیل قرار گیرد. $\hat{\epsilon}_{i,t}$ مثبت نشان می‌دهد که سهام بیش از حد ارزش‌گذاری شده است و حالت برعکس آن، مربوط به $\hat{\epsilon}_{i,t}$ منفی است. همچنین لازم به ذکر است که ارزش‌گذاری نادرست مثبت به معنای ارزش‌گذاری بیش از حد است اما دقیقاً نشان دهنده حباب نیست. همچنین $\hat{\epsilon}_{i,t} - r$ به ارزش‌گذاری نادرست بازده موردنیاز مربوط می‌شود، زیرا این عبارت هم مربوط به ترجیحات ریسک سرمایه‌گذاران و هم مربوط به پاداش ریسک سرمایه است. اگر ارزش‌گذاری نادرست مثبت، $\hat{\epsilon}_{i,t}$ به میزان زیادی توسط $\hat{\epsilon}_{i,t} - r$ کنترل شود، بایستی ارزش‌گذاری زیاد به ترجیحات ریسک سرمایه‌گذاران نسبت داده شود. وقتی که سرمایه‌گذاران در این زمینه به میزان کمتری از ریسک اجتناب کنند، پاداش ریسک سرمایه کاهش یافته و $\hat{\epsilon}_{i,t} - r$ افزایش می‌یابد.

۲.۳.۴ متغیر مستقل

کیفیت اطلاعات مالی: برای محاسبه کیفیت سود به عنوان نماینده شاخص کیفیت اطلاعات مالی از مدل دیچو و دیچو (Dechow & Dichev ۲۰۰۲) استفاده شده است.

$$Ieq = OCF/OE \quad (7)$$

که در آن Ieq کیفیت سود، OCF سود عملیاتی، OE جریان نقد حاصل از فعالیت‌های عملیاتی هستند.

۳.۳.۴ متغیرهای کنترلی

(شناوری سهم) (Floating Flt): این شاخص نشان دهنده ترکیب سهام شرکت است و مشخص می‌کند که چند درصد از سهام شرکت به طور دائم مورد معامله قرار گرفته و چند درصد آن در اختیار سهام‌داران عمده و به صورت بلوکه شده است. این متغیر به این دلیل انتخاب شده است که دست‌کاری در شرکت‌های با سهام شناور بالا مشکل‌تر است؛ زیرا در این دسته از سهام، عرضه و تقاضای کافی در بازار وجود دارد. در سهام بلوکی و با میزان شناور اندک، عرضه و تقاضای کمی وجود داشته و ایجاد عرضه و تقاضای اضافی بر تغییر قیمت مؤثر خواهد بود (فللاح شمس و همکاران، ۱۳۸۹: ۷۷). پائین بودن سهام شناور آزاد، امکان دست‌کاری قیمت توسط معامله گران بزرگ را افزایش می‌دهد و می‌تواند منجر به اتفاقات خطرناکی نظیر گمراهی بازار و تشکیل حباب قیمتی شود که در نهایت منجر به کاهش اعتماد سرمایه‌گذاران به بازار سرمایه می‌شود.

(میزان مالکیت نهادی) (Institution Inst): نشان دهنده سهم مالکیت سرمایه‌گذاران نهادی به کل سهام شرکت است (پورعلی و حجامی، ۱۳۹۳: ۱۴۲). عدم شفافیت اطلاعاتی به مدیران فرصت بیشتری برای پوشاندن اخبار بد از ذی‌نفعان شرکت می‌دهد و زمانی که این اخبار بد انباسته شده در شرکت انتشار پیدا کند باعث ایجاد یک تعديل منفی و شدید در بازده سهام یا همان سقوط قیمت سهام می‌شود؛ اما وجود سرمایه‌گذاران نهادی، رفتار فرصت‌طلبانه و جانب‌دارانه مدیران را محدود نموده و شناسایی سود را به تأخیر می‌اندازد. درنتیجه خالص دارایی‌ها و سود کمتر نشان داده می‌شوند. شناسایی به موقع زیان و مشخص بودن شرایط بالقوه آن، برای سهام‌داران و اعتباردهندگان باعث می‌شود که آن‌ها واکنش سریع‌تری جهت جلوگیری

از زیان‌های بیشتر انجام دهنده. این متغیر از طریق کاهش منافع مدیریت و افزایش شفافیت اطلاعاتی، باعث جلوگیری از ایجاد حباب قیمتی در سهام شرکت‌ها می‌گردد.

(اهرم مالی) (Leverage Lev): میزان استفاده از بدنه در ساختار سرمایه شرکت را اهرم مالی گویند که با رابطه زیر محاسبه می‌شود:

$$Leverage_{i,t} = \frac{Tl_{i,t}}{Ta_{i,t}} \quad (8)$$

که در آن Tl ، مجموع بدنه‌ها و Ta ، مجموع دارایی‌هاست. با توجه به این که شفافیت صورت‌های مالی و کیفیت افشا اطلاعات ارائه شده در آن، به عنوان یک راهکار عملی برای کاهش هزینه‌ها، مورد توجه قرار گرفته است، انتظار می‌رود که شرکت‌های اهرمی (با هزینه‌های نمایندگی کمتر)، تعهد کم تری در قبال افشا اطلاعات با کیفیت بالا داشته باشند و در نتیجه اطلاعات کم تر یا با کیفیت پایین‌تری را افشا کنند؛ به عبارت دیگر، انتظار می‌رود رابطه اهرم مالی و میزان افشا معکوس باشد (انصاری سامانی و همکاران، ۱۳۹۶: ۱۰)

(Liquidity Liq): رتبه نقدشوندگی شرکت بر اساس متوسط هارمونیک شش عامل محاسبه می‌شود. هر قدر متوسط محاسبه شده بیش تر باشد، رتبه نقدشوندگی شرکت بهتر خواهد بود. محاسبه رتبه نقدشوندگی سهام شرکت‌ها در بورس طبق فرمول زیر صورت می‌گیرد:

$$Liq = 1/(1/V + 1/D + 1/F + 1/B + 1/C + 1/N) \quad (9)$$

که در آن V حجم معاملات دوره، D تعداد روزهای معامله شده سهم در دوره، F متوسط تعداد دفعات معامله در هر روز، B متوسط تعداد خریداران در هر روز، C متوسط ارزش روزانه بازار و N متوسط تعداد دفعات معامله شده سهم در هر روز را نشان می‌دهند. علت انتخاب این متغیر این است که در سهام نقدشونده، عرضه و تقاضای کافی در معاملات سهام وجود دارد؛ در حالی که دستکاری کنندگان قیمت به دنبال سهامی هستند که با معاملات اندک بتوانند بیش ترین تأثیر را بر قیمت ایجاد کرد. بر این اساس سهامی که نقدشوندگی پایینی دارند بیشتر در معرض دست‌کاری قرار می‌گیرند در نتیجه اطلاعات کافی در اختیار سهامداران و خریداران سهام قرار نمی‌گیرد.

(Price to Earning P/E): این نسبت قیمت به درآمد هر سهم انتظارات بازار از وضعیت رشد سودآوری آتی شرکت است که برای محاسبه آن قیمت جاری شرکت در بازار تقسیم بر خالص درآمد می‌شود (ایزدی‌نیا و همکاران، ۱۳۸۶: ۷۸-۸۰). هدف

تأثیر کیفیت اطلاعات مالی بر قیمت‌گذاری ... (محمد حسن زارع و دیگران) ۱۱۹

این نسبت بیان رابطه قیمتی است که یک سرمایه‌گذار برای سهم می‌پردازد و چشم‌انداز آینده شرکت و درآمد پیش‌بینی شده آن است. نسبت قیمت به درآمد، در تعیین دوره برگشت اصل سرمایه از محل سودهای آتی یک سهم به ما کمک می‌کند. مطالعات و بررسی‌های انجام شده نشان می‌دهد که سهام با نسبت P/E پایین، به عنوان یک گروه سرمایه‌گذاری نسبت به کل بازار، بازده بیشتری را نشان می‌دهد. همچنین تعدادی شواهد و مدارک نشان می‌دهند که پرتفویی از سهام دارای P/E های پایین، اغلب متوسط بازدهی بالایی را ارائه می‌دهد.

Size (اندازه شرکت): لگاریتم طبیعی ارزش بازار شرکت را گویند که به صورت زیر محاسبه می‌شود:

$$Size_{i,t} = \ln(N_{i,t} \times P_{i,t}) \quad (10)$$

که در آن N ، تعداد سهام در جریان شرکت و P قیمت سهام شرکت است.

Shareholder's Equity (Book to Market ratio) MB

به ارزش بازار سهام شرکت (Market Capitalization (SE)) به ارزش بازار سهام شرکت (Market Capitalization (SE)) این نسبت از رابطه زیر به دست می‌آید و معیاری است که بر اساس آن می‌توان دریافت، سهام چند برابر ارزش دفتری آن مورد معامله قرار می‌گیرد.

$$MB = \frac{SE}{Mark\ Cap} \quad (11)$$

در بخش بعد مدل پژوهش توضیح داده می‌شود.

۴.۴ مدل پژوهش

برای بررسی رابطه بین قیمت‌گذاری نادرست سهام و کیفیت اطلاعات مالی از الگوی رگرسیون زیر استفاده شده است:

$$MP_i = B_0 + B_1 Ieq_i + B_2 Flt_i + B_3 Lev_i + B_4 Inst_i + B_5 Liq_i + B_6 Pe_i + B_7 Size_i + B_8 MB_i + \varepsilon_i \quad (12)$$

که در آن MP_i قیمت‌گذاری نادرست سهام شرکت (i)، کیفیت اطلاعات مالی شرکت، Ieq_i شناوری سهم شرکت، Lev_i اهرم مالی شرکت، $Inst_i$ میزان مالکیت نهادی شرکت، Flt_i نقدشوندگی شرکت، Pe_i نسبت p به e هر شرکت، $Size_i$ اندازه شرکت و MB_i نسبت ارزش دفتری به ارزش بازار سهام شرکت و ε_i جزء خطای رگرسیون است.

در بخش بعد نتایج تخمین مدل پژوهش را بعد از انجام آزمون‌های مرتبط مورد تحلیل قرار می‌دهیم.

۵. نتایج تجربی پژوهش

۱.۵ آزمون ریشه واحد

نتایج مربوط به آزمون ریشه واحد متغیرهای مدل بر اساس آزمون لوین، لین و چو (Levin, Lin & Chui (LLC) در جدول ۲ گزارش شده است. فرض صفر در آزمون لوین، لین و چو بر عدم مانایی متغیرهای مورد بررسی استوار است برای رد فرض صفر کافیست سطح معنی داری از ۰/۰۵ کمتر باشد.

جدول ۲. نتیجه آزمون ریشه واحد متغیرهای مدل

منبع: یافته‌های پژوهش

متغیر	آماره	معنی داری	نتیجه
بازدۀ دارایی‌ها	-۴/۰۵	۰/۰۰۰	مانا
بازدۀ حقوق صاحبان سهام	-۶/۳۹	۰/۰۰۰	مانا
ارزش بازار به ارزش دفتری	-۵/۲۹	۰/۰۰۰	مانا
بازدۀ سهام	-۵/۲۴	۰/۰۰۰	مانا

نتایج جدول ۲ نشان می‌دهد متغیرهای مدل بر اساس آزمون LLC پایا هستند.

۲.۵ آزمون انتخاب نوع داده‌های ترکیبی

۱.۲.۵ آزمون F (F Test)

برای تعیین مدل مناسب از بین مدل تلفیقی و تابلویی از آزمون F لیمر استفاده شده است که فرضیه صفر آن، بیانگر مناسب بودن مدل تلفیقی است.

تأثیر کیفیت اطلاعات مالی بر قیمت‌گذاری ... (محمد حسن زارع و دیگران) ۱۲۱

جدول ۳. آزمون F

منبع: یافته‌های پژوهش

نتیجه	سطح معنی‌داری	آماره آزمون	مدل رگرسیونی
استفاده از مدل پانل	۰/۰۰۱	۱/۷۳	

با توجه به سطح معناداری نتایج آزمون F لیمر، فرض H_0 (مدل تلفیقی) تائید نمی‌شود. به بیان دیگر، آثار فردی یا گروهی وجود دارد و باید از روش داده‌های تابلویی (پانل) برای برآورد مدل رگرسیونی پژوهش استفاده شود که برای تعیین نوع مدل پانل (اثرات تصادفی یا اثرات ثابت) از آزمون هاسمن استفاده می‌شود.

۲.۲.۵ آزمون هاسمن (Hausman Test)

در آزمون هاسمن، فرضیه H_0 ، سازگاری تخمین‌های اثر تصادفی، در مقابل فرضیه H_1 مبنی بر ناسازگاری تخمین‌های اثر تصادفی آزمون می‌باشد.

جدول ۴. نتایج آزمون هاسمن مدل رگرسیونی

منبع: یافته‌های پژوهش

نتیجه	سطح معنی‌داری	آماره χ^2	مدل رگرسیونی
استفاده از اثرات تصادفی	۱/۰۰۰	۰/۰۰۰	

نتایج جدول ۴ نشان می‌دهد که سطح معناداری آماره χ^2 آزمون هاسمن برای مدل رگرسیونی پژوهش برابر با ۱/۰۰۰ به دست آمده که حاکی از عدم رد فرض صفر H_0 است. لذا، برآشش مدل رگرسیونی با استفاده از مدل داده‌های پانل به روش تصادفی مناسب است.

۳.۵ تخمین مدل رگرسیونی پژوهش

نتایج تخمین مدل رگرسیونی به روش پانل و با استفاده از اثرات تصادفی در جدول ۵ ارائه شده است.

جدول ۵. نتایج برآش مدل رگرسیونی (اثرات تصادفی)
منبع: یافته‌های پژوهش

متغیر	نماد	ضرایب رگرسیونی	آماره آزمون t	سطح معنی‌داری
عرض از مبدأ	β	۲/۸۸	۱۲/۶۳	۰/۰۰۰
کیفیت اطلاعات	Ieq_i	-۲/۷۱	-۱۳/۰۰۰۹	۰/۰۰۰
شاوری سهم	Flt_i	-۰/۸۵	-۰/۲۳	۰/۰۰۰
مالکیت نهادی	$Inst_i$	۰/۴۶	۳/۵۸	۰/۰۰۰
اهم مالی	Lev_i	-۰/۰۱	-۰/۸۴	۰/۴۰
نقدشوندگی	Liq_i	۱/۰۷	۰/۲۶	۰/۷۹
نسبت قیمت به درآمد	Pe_i	-۰/۴۸	-۱/۵۹	۰/۱۱
اندازه شرکت	$Size_i$	۰/۰۶	۱/۴۸	۰/۱۳
نسبت ارزش دفتریه ارزش بازار شرکت	MB_i	-۳/۸۵	-۴/۳۹	۰/۰۰۰

آماره آزمون F: ۱۶/۵۲ سطح معنی داری: ۰/۰۰۰ ضریب تعیین تعدیل شده: ۰/۳۷ آماره W: ۲/۰۱

با توجه به این که احتمال آماره F مدل پژوهش کمتر از ۵ درصد به دست آمده، مدل بطور کلی معنی‌دار است. همچنین نتایج نشان می‌دهد که متغیرهای مستقل تحقیق ۳۷ درصد از تغییرات متغیر واپسیه را توضیح می‌دهند.

قبل از انجام هرگونه تفسیر نتایج رگرسیون، باید برای تصدیق صحت نتایج و حصول اطمینان از قابلیت اتکای نتایج برآورد مدل رگرسیونی، مفروضات مدل را بررسی نمود.

۴.۵ آزمون ناهمسانی واریانس‌ها

نتایج آزمون ناهمسانی واریانس بروش پاگان (Breusch-Pagan) در جدول ۶ ارائه شده است.

جدول ۶. نتایج آزمون ناهمسانی واریانس مدل پژوهش
منبع: یافته‌های پژوهش

پسماند مدل رگرسیونی	آماره F	سطح معنی‌داری	نتیجه
۲/۲۱	۰/۱۲	ناهمسانی در مدل وجود ندارد	

تأثیر کیفیت اطلاعات مالی بر قیمت‌گذاری ... (محمد حسن زارع و دیگران) ۱۲۳

نتایج حاصل از آزمون ناهمسانی واریانس نشان دهنده این است فرضیه صفر مبنی بر همسانی واریانس در بین داده‌های مدل در سطح خطای 0.05 رد نمی‌شود. بنابراین ناهمسانی واریانس وجود ندارد. به همین دلیل از مدل رگرسیونی OLS استفاده می‌گردد.

۵.۵ آزمون خودهمبستگی سریالی

یکی از آزمون‌های کشف خودهمبستگی، آزمون ولدریج (Wooldridge Test) است. این آزمون توسط ولدریج ارائه شده و مزیت آن در مقایسه با آزمون دورین واتسون این است که در آن علاوه بر خودهمبستگی مرتبه اول، انواع دیگر خودهمبستگی قابل تشخیص است و در موقعي که داده‌ها از نوع ترکیبی باشند، این آزمون نیز قابل استفاده است. در جدول ۷ نتایج آزمون خودهمبستگی آمده است.

جدول ۷. نتایج آزمون ولدریج مدل پژوهش

منبع: یافته‌های پژوهش

نتیجه	آماره آزمون	سطح معنی‌داری	پسماند مدل رگرسیونی
خودهمبستگی سریالی در مدل وجود ندارد	۰.۰۵۶	۰.۰۳۶	

با توجه به اینکه ارزش احتمال مندرج در جدول ۷ برای مدل بیشتر از سطح معنی‌دار $.5\%$ است، مدل تخمین زده شده خودهمبستگی ندارد. بنابراین، مدل از استحکام لازم برای اطمینان به نتایج آن برخوردار است.

نتایج تخمین مدل تحقیق (جدول ۵) نشان می‌دهد که کیفیت اطلاعات مالی بر قیمت‌گذاری نادرست سهام تأثیر منفی و معنی‌دار دارد. به عبارت دیگر هرچه کیفیت اطلاعات مالی یک شرکت بیشتر باشد؛ احتمال وقوع قیمت‌گذاری نادرست در آن کمتر است. بنابراین، ارائه اطلاعات با کیفیت بالا توسط شرکت‌ها می‌تواند تصمیم‌گیری و رفتار سرمایه‌گذاران را در بازار تحت تأثیر قرار داده و میزان قیمت‌گذاری نادرست سهام را کاهش دهد.

همچنین نتایج نشان می‌دهد که شناوری سهام (با ضریب -0.85) دارای تأثیر منفی و معنی‌دار بر قیمت‌گذاری نادرست سهام است. وقتی سهامی دارای شناوری بالا است به این معنی است که بخش قابل توجهی از کل سهام شرکت در بازار مورد معامله قرار می‌گیرد. این خود نشان دهنده وجود خریداران و فروشنده‌گان زیاد برای آن سهم است. درواقع بخش کمی

از سهام شرکت در دست سهامداران عمدۀ و رسوب شده است. چنین سهامی توسط مشتریان زیادی مورد ارزیابی همیشگی قرار می‌گیرد و دستکاری قیمت در آن به ندرت موفق می‌شود. در شرکت‌هایی با سهام شناور بالا به راحتی نمی‌توان معاملات سهام را تحت تأثیر قرار داد و سهامدارن راهبردی و مدیران به راحتی نمی‌توانند قیمت سهام را از ارزش ذاتی آن منحرف کنند.

هم‌چنین نتایج جدول رگرسیونی تخمین زده شده نشان می‌دهد که نسبت ارزش دفتری به ارزش بازار شرکت (با ضریب $-3/85$) دارای تأثیر منفی و معنی‌دار بر قیمت‌گذاری نادرست سهام است. این شاخص نشان دهنده ارزش دارایی خالص یک شرکت برای یک واحد پول پرداخت شده برای سهام شرکت است که به شکل کل دارایی‌ها منهای دارایی‌های نامشهود (حق ثبت اختراع، سرقفلی) و بدھی تقسیم بر ارزش بازاری شرکت بدست می‌آید. از این رو نتایج نشان می‌دهد که وجود دارایی‌های خالص بیشتر در ازای قیمت مشخصی از سهم تضمین‌کننده عدم وجود قیمت‌گذاری نادرست است. همچنین در دوره‌های رونق یا اقتصادهای تورمی بازار مقدار این شاخص کم شده و این شاخص اطلاعات گمراه کننده‌ای به سرمایه‌گذاران می‌دهد. از این رو مقادیر کم این شاخص با قیمت‌گذاری نادرست بالا همراه است.

مالکیت نهادی (با ضریب $0/46$) نیز دارای تأثیر مثبت و معنی‌دار بر قیمت‌گذاری نادرست سهام است. این یافته نشان می‌دهد که سهم زیاد مالکان نهادی شرکت به معنی سهم کم سهامدارن خرد و امکان دستکاری یا انحراف زیاد قیمت از قیمت ذاتی شرکت است. این نتیجه به نوعی تأیید کننده نتیجه ضریب شاخص شناوری سهم است.
علاوه بر این، نتایج نشان داد که اهرم مالی، نقدشوندگی، نسبت قیمت به درآمد و اندازه شرکت تأثیر معنی‌داری بر قیمت‌گذاری نادرست سهام ندارند.
در بخش بعد به جمع‌بندی و بیان مهمترین نتایج پژوهش می‌پردازم.

۶. نتیجه‌گیری

هدف اصلی این پژوهش بررسی رابطه بین کیفیت اطلاعات مالی و قیمت‌گذاری نادرست سهام است. به این منظور، از یک الگوی رگرسیونی پنل دیتا استفاده شده است. همچنین، برای محاسبه قیمت‌گذاری نادرست سهام از مدل خود رگرسیون برداری (VAR) استفاده شد.

جامعه آماری این پژوهش نیز کلیه شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران هستند. برای نمونه‌گیری از روش حذف سیستماتیک استفاده شد. معیارهای انتخاب شرکت‌های نمونه عبارتند از این که قبل از سال مالی ۱۳۹۰ در بورس پذیرفته شده باشند و تا پایان سال ۱۳۹۸ از تابلوی بورس خارج نشده باشند و سال مالی آن‌ها متنه‌ی به پایان اسفندماه باشد و سال مالی خود را طی دوره تغییر نداده باشند. همچنین، طی دوره پژوهش فعالیت مستمر داشته، سهام آن‌ها مورد مطالعه قرار گرفته باشد و اطلاعات مالی آن‌ها برای انجام پژوهش در دوره زمانی موردنظر در دسترس باشد. در نهایت، ۱۱۴ شرکت که طی سال‌های ۱۳۸۷ تا ۱۳۹۸ فعالیت داشتند به عنوان نمونه انتخاب شدند.

نتایج برآورده مدل نشان داد که افزایش کیفیت اطلاعات تأثیر منفی و معنی‌دار بر قیمت‌گذاری نادرست سهام دارد. بنابراین، ارائه اطلاعات با کیفیت زیاد توسط شرکت‌ها می‌تواند تصمیم‌گیری و رفتار سرمایه‌گذاران را در بازار تحت تأثیر قرار داده، میزان قیمت‌گذاری نادرست سهام را کاهش دهد. یافته‌ها بیانگر این است که، درمورد شرکت‌هایی که اطلاعات نادرست ارائه می‌دهند، میزان انحراف قیمت از ارزش ذاتی زیاد بوده و درواقع قیمت بازاری از قیمت بنیادی سهام بیشتر می‌شود. دو کanal مهم برای اثرگذاری کیفیت اطلاعات بر ارزش‌گذاری سهام قابل تصور است. کanal اول آنکه با افشاری بهتر اطلاعات (با کیفیت)، سرمایه‌گذاران می‌توانند عائدی آتی شرکت‌ها را بهتر پیش‌بینی کنند و سرمایه‌گذاری حساب‌شده‌تری را انجام دهنند. در نبود چنین شرایطی، قیمت بازار به احتمال زیاد گمراه‌کننده است به این معنا که ارزش ذاتی واقعی شرکت را منعکس نخواهد کرد. ابهام سرمایه‌گذاران خارجی درباره جریان‌های نقدی آتی زمانی افزایش می‌یابد که آن‌ها دسترسی محدودی به اطلاعات داشته باشند؛ بنابراین هر چه اطلاعات سرمایه‌گذاران موجود درباره توزیع واقعی اما غیرقابل مشاهده جریان‌های آتی مبهم‌تر باشد، درجه انحراف ارزش بازار از ارزش ذاتی بیشتر خواهد بود. کanal دوم آن است که افشاری بالاتر اطلاعات به عنوان یک سیگنال خوب برای شرکت‌ها عمل می‌کند تا برای جلب توجه سرمایه‌گذاران به این اطلاعات افشا شده رقابت کنند. رقابتی که مانع از ارزش‌گذاری نادرست سهام خواهد شد. این رقابت از این واقعیت نشأت می‌گیرد که تنها زمانی افشاری اطلاعات می‌تواند منجر به ارزش‌گذاری درست شود که اطلاعات افشا شده توسط سرمایه‌گذاران پردازش و تحلیل شود چراکه این نظرات سرمایه‌گذاران یا تمایل به پرداخت آنهاست که در نهایت قیمت بازار سهام را تعیین می‌کند و بنگاهها به این موضوع به خوبی واقف هستند.

همچنین بر اساس نتایج به دست آمده، شناوری سهام و نسبت ارزش دفتری شرکت، تأثیر منفی و معنی‌دار بر قیمت‌گذاری نادرست سهام دارند اما مالکیت نهادی تأثیر مثبت و معنی‌دار بر قیمت‌گذاری نادرست سهام دارد. بنابراین، با کاهش منافع مدیریت و افزایش شفافیت اطلاعاتی، می‌توان از ایجاد حباب قیمتی در سهام شرکت‌ها جلوگیری کرد. همچنین، اهرم مالی، نقدشوندگی، نسبت قیمت به درآمد و اندازه شرکت تأثیر معنی‌داری بر قیمت‌گذاری نادرست سهام ندارد.

پیشنهاد می‌شود بهبود روند افشاء اطلاعات ناظر بر شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار به طور مستمر توسط محققین ارزیابی شود. همچنین، استفاده از سیاست‌های تشویقی در کنار الزامات قانونی شرکت‌ها توسط سازمان بورس اوراق بهادار تهران، برای افشاء به موقع، کامل و صحیح اطلاعات به استفاده‌کنندگان و مجازات قانونی متخلفین جهت افزایش کیفیت گزارشگری مورد نیاز است. به تحلیل گران بازارهای مالی و سرمایه‌گذاران پیشنهاد می‌شود که از روش به کار رفته در این پژوهش برای اندازه‌گیری میزان ارزش‌گذاری نادرست سهام بهره گیرند.

کتاب‌نامه

ابزی، مهدی و درخشیده، حامد (۱۳۹۲). تأثیر شفاف‌سازی اطلاعات مالی بر رفتار سرمایه‌گذاری در بورس اوراق بهادار اصفهان. فصلنامه علمی پژوهشی برنامه‌ریزی و بودجه، ۵۷(۱)، ۵۷-۱۸.

افلاطونی، عباس (۱۳۹۵). توان پایین سهامداران در پردازش اطلاعات و نقش آن در قیمت‌گذاری نادرست سهام شرکت‌ها. فصلنامه علمی پژوهشی دانش مالی تحلیل اوراق بهادار، ۶۶(۳۰)، ۵۵-۶۶.

آق آرکاکلی، آنامحمد، یحیی زاده‌فر، محمود، نوبخت، مهدی (۱۳۹۵). مطالعه توسعه مالی بین‌الملل و نقش آن بر جهانی شدن اقتصاد در کشور ایران با استفاده از داده‌های تابلویی، فصلنامه پژوهش‌های رشد و توسعه اقتصادی، ۵۶-۳۷، ۲۲.

انصاری سامانی، حبیب و نظری، فرهان (۱۳۹۵). شناسایی و رتبه‌بندی عوامل پیش‌بینی کننده حباب قیمتی سهام: کاربرد رگرسیون لوجستیک و شبکه مصنوعی عصبی. اقتصاد مقداری، ۱۰۲-۷۵.

انصاری سامانی، حبیب، دانش، سید حسینعلی، نظری، فرهان (۱۳۹۶). مسئولیت اجتماعی بنگاه و حباب قیمتی: مطالعه شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. فصلنامه دانش مالی تحلیل اوراق بهادار، ۱۰(۳۳)، ۱۶-۱.

تأثیر کیفیت اطلاعات مالی بر قیمت‌گذاری ... (محمد حسن زارع و دیگران) ۱۲۷

ایزدی نیا، ناصر، ابزری، مهدی، ساوه درودی، سعید. (۱۳۸۶). رابطه بین نرخ بازده مورد انتظار سرمایه‌گذاران با استفاده از مدل قیمت‌گذاری دارایی‌های سرمایه‌ای و نسبت قیمت به درآمد سهام در بازار بورس تهران. *مجله دانشکده علوم اداری و اقتصاد*, ۱(۴۴)، ۹۰-۷۵.

پور علی، محمدرضا و حجامی، مجده (۱۳۹۳). بررسی رابطه بین افشاری مسئولیت اجتماعی و مالکیت نهادی در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. *فصلنامه علمی و پژوهشی دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت*, ۳(۱۰)، ۱۵۰-۱۳۵.

rstem نیا، محمد. (۱۳۹۶). تحلیل اثرات ارزش‌گذاری نادرست سهام مبتنی بر کارایی بازار بر بازده سهام شرکت‌های بورس اوراق بهادار تهران. *پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تهران، دانشکده اقتصاد*.

صدیقی، فریبا. (۱۳۹۷). تأثیر نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری سهام بر رابطه قیمت‌گذاری نادرست سهام و سرمایه‌گذاری‌های شرکت. *پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره)، دانشکده ادبیات و علوم انسانی*.

فلاح شمس، میر فیض، کردلوئی، حمیدرضا و رشنو، مهدی. (۱۳۸۹). بررسی دستکاری قیمت‌ها در بورس اوراق بهادار تهران با استفاده از مدل ماشین بردار پشتیبان، *فصلنامه تحقیقات مالی*, ۱(۱۴)، ۸۴-۶۹.

نوروزی، محمد و خدادادی، ولی. (۱۳۹۵). هزینه نمایندگی جریان نقد آزاد و قیمت‌گذاری نادرست سهام در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. *فصلنامه پژوهش‌های حسابداری مالی*, ۸(۲)، ۱۰۰-۸۵.

نیکومرام، هاشم و بادآور نهنده، یونس. (۱۳۸۸). تبیین و ارائه الگویی برای تعیین و ارزیابی عوامل مؤثر بر انتخاب کیفیت گزارشگری مالی در ایران. *مجله فراسوی مدیریت*, ۲(۸)، ۱۸۷-۱۴۱.

وکیلی فرد، حمیدرضا، طالب نیا، قادرت الله و کیانی، مهرداد. (۱۳۸۹). بررسی رابطه میزان سهام شناور آزاد با ایجاد حباب قیمتی در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. ۱(۴)، ۸۷-۶۷.

Alzahrani, Mohammed., & Rao, Ramesh P. (2014). Managerial Behavior and the Link between Stock Mispricing and Corporate Investments: Evidence from Market-to-Book Ratio Decomposition. *The Financial Review* 49, 89-116.

Baoa. T., Hennequinb. M., Hommesb. C., & Massaro. D. (2019). Coordination on bubbles in large-group asset pricing experiments. *Journal of Economic Dynamics and Control*, 13(3), 115-137.

Broberg, P., Tagesson, T., & Collin, S. O. (2010). What explains variation in voluntary disclosure? A study of the annual reports of corporations listed on the Stockholm Exchange. *Journal of Management and Governance*, 14(4), 351 -377.

Bushman, R., & Smith, A. (2001). Financial accounting information and corporate governance. *Journal of Accounting and Economics*, 32, 237-333.

- Chen, Z., Du, J., Li, D., & Ouyang, R. (2013). Does foreign institutional ownership increase return volatility? Evidence from China. *Journal of Banking & Finance*, 37(2), 660-669.
- Chu, C. C., K. C. Ho, C. C. Lo, A. Karathanasopoulos, and I. M. Jiang. 2019. Information disclosure, transparency ranking system and firms' value deviation: Evidence from Taiwan. *Review of Quantitative Finance and Accounting* 53 (3):721–47. doi:10.1007/s11156-018-0764-z.
- Chung, H., W. Q. Judge, and Y. H. Li. 2015. Voluntary disclosure, excess executive compensation, and firm value. *Journal of Corporate Finance* 32:64–90. doi:10.1016/j.jcorpfin.2015.04.001.
- Chung, J., H. Kim, W. Kim, and Y. K. Yoo. 2012. Effects of disclosure quality on market mispricing: Evidence from derivative-related loss announcements. *Journal of Business Finance & Accounting* 39:936–59. doi:10.1111/jbfa.2012.39.issue-7-8.
- Dechow, P., & Dichev, I. (2002). The Quality of Accruals and Earnings: The Role of Accrual Estimation Errors. *The Accounting Review*, 77, 35- 59.
- Fama, E. F. (1976). Efficient capital markets: reply. *The Journal of Finance*, 31(1), 143-155.
- Drake, M. S., J. N. Myers, and L. A. Myers. 2009. Disclosure quality and the mispricing of accruals and cash flow. *Journal of Accounting, Auditing & Finance* 24:357–84. doi:10.1177/0148558X0902400303, 357-384
- Fama, E. F., & French, K. R. (1996). Multi Factor Explanations of Asset Pricing Anomalies. *Journal of Finance*, 51, 55–84.
- Fama, E. F., & Jensen, M. C. (1983). Separation of ownership and control. *The journal of law and Economics*, 26(2), 301-325.
- Gefen, O., Hsu, P. H., Lee, H. H., & Reeb, D. M. (2021). Hidden Advertising: The Streetlight Effect and Stock Mispricing. Available at SSRN 3863044.
- Hirshleifer, D., S. S. Lim, and S. H. Teoh. 2011. Limited investor attention and stock market misreactions to accounting information. *Review of Asset Pricing Studies* 1:35–73. doi:10.1093/rapstu/rar002.
- Huberman, G., and T. Regev. 2001. Contagious speculation and a cure for cancer: A nonevent that made stock prices soar. *Journal of Finance* 56:387–396. doi:10.1111/0022-1082.00330.
- Hutton, A.P., Marcus, A.J., & Tehrani, H. (2009). Opaque Financial Reports, R2, and Crash Risk. *Journal of Financial Economics*, 94, 67-86.
- Huynh, T. L. D., Wu, J., & Duong, A. T. (2020). Information Asymmetry and firm value: Is Vietnam different? *Journal of Economic Asymmetries*, 21, e00147.
- Khanagha, J. B., & Parvare, T. (2017). Examining the Impact of Information Disclosure Quality and Conservatism on Accounting Information of Companies Listed on the Tehran Stock Exchange. *International Journal of Economics and Financial Issues*, 7(5), 225.

تأثیر کیفیت اطلاعات مالی بر قیمت‌گذاری ... (محمد حسن زارع و دیگران) ۱۲۹

- Karamanou, I., & N. Vafeas. (2005). the association between corporate boards, audit committees, and management earnings forecasts: An empirical analysis. *Journal of Accounting Research*, 43(3): 453-486.
- Liu, D., GU, H., & Lung, P. (2016). The Equity Mispricing: Evidence from China's Stock Market. *Pacific-Basin Finance Journal*, 39, 211-223.
- Miller, Edward M. (1977). Risk, uncertainly and divergence of opinion. *Journal of finance*, 32, 1151-1168.
- Patjoshi, P. K., & Nandini, G. (2020). Stock Market Anomaly: Day of the Week Effect in Bombay Stock Exchange with the Application of GARCH Model. *International Journal of Innovative Technology and Exploring Engineerin*2244-49. g, 9.
- Song, S., Zeng, Y., & Zhou, B. (2021). Information asymmetry, cross-listing, and post-M&A performance. *Journal of Business Research*, 122, 447-457.
- Syed, A. M., & Bajwa, I. A. (2018). Earnings announcements, stock price reaction and market efficiency—the case of Saudi Arabia. *International Journal of Islamic and Middle Eastern Finance and Management*, 11(3), 416-431.
- Vuolteenaho, T. (2002). What drives firm-level stock returns?. *The Journal of Finance*, 57(1), 233-264.
- Wu, W., & Wang, L. (2016). Institutional ownership mispricing and corporate investment. *Open Journal of Business and Management*, 4(2), 282-290.
- Xing, X., & Yan, S. (2019). Accounting information quality and systematic risk. *Review of Quantitative Finance and Accounting*, 52(1), 85-103.
- Yang, Z., Ho, K. C., Shen, X., & Shi, L. (2020). Disclosure Quality Rankings and Stock Misvaluation—Evidence from Chinese Stock Market. *Emerging Markets Finance and Trade*, 56(14), 3468-3489.